

RF § 194 Delårsrapport 2023:2 Region Gotland

Ärendenummer: RS 2023/11

Regionfullmäktiges beslut

- Delårsrapporten godkänns.
- Åtterrapporering av uppdraget att vidta åtgärder för att begränsa prognostiserat underskott 2023 (RF § 89, 2023-06-19) tas emot.
- Åtterrapporering av uppdraget att vidta åtgärder för att minska beroendet av inhyrd personal samt att söka samverkan med andra kommuner och regioner för att gemensamt driva frågan (RF § 89, 2023-06-19) tas emot.
- Samtliga nämnder får i uppdrag att vidta ytterligare åtgärder för att begränsa underskottet 2023 och bromsa den höga kostnadsutvecklingen i verksamheterna samt att anpassa verksamheten inför 2024 års ekonomiska utmaningar.

Sammanfattning

Delårsrapporten har i allt väsentligt upprättats enligt de krav som ställs på en delårsrapport i kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Det ekonomiska resultatet i perioden uppgår till 59 mnkr (295 mnkr, 2022). Jämfört med motsvarande period föregående år är regionens resultat väsentligt lägre. Det prognostiserade resultatet för helåret är 32 mnkr, vilket innebär en budgetavvikelse på -64 mnkr. Balanskravsresultatet för perioden uppgår till -59 mnkr efter justeringar. Balanskravsresultatet för helåret beräknas till -88 mnkr. Ett negativt balanskravsresultat ska normalt återställas inom tre år.

Årsprognosen för nämnderna uppgår till -159 mnkr. För helåret är det fyra nämnder som bedömer att de inte kommer att klara sin budget. Nämndernas nettokostnadsökning i perioden är 9,9 %.

Investeringsutgifterna uppgår i perioden till 424 mnkr. Investeringsprognosen för hela året uppgår till 875 mnkr.

Region Gotland har 18 övergripande mål som är fastlagda för perioden 2020-2023. Målen är gemensamma för alla nämnder och förvaltningar. Nämnder och förvaltningar har i sina rapporter analyserat måluppfyllelsen samt beskrivit vilka aktiviteter man jobbar med för att nå målen. I samband med delårsrapporten ska en samlad bedömning göras av huruvida målen för god ekonomisk hushållning kommer att uppnås, om balanskravet är uppfyllt och om de finansiella målen är uppfyllda. För de flesta mål inom verksamhetsperspektivet saknas resultat för perioden. Det kan dock konstatera att aktiviteter som pågår stödjer målen inom målområdet kvalitet och

målområdet medarbetare och bedömningen blir således att vi är på rätt väg i arbetet med att öka måluppfyllelsen. Endast ett av tre finansiella mål uppnås vid periodens utgång. Det är målet *Region Gotlands ekonomiska ställning stärks genom att soliditeten varje år förbättras och närmar sig 45 % vid mandatperiodens slut* som uppfylls. De två finansiella målen för årets resultat uppnås inte. Balanskravsresultatet för perioden uppgår till -59 mnkr efter justeringar för reavinster, orealiserade och realiserade vinster/förluster på värdepapper.

Sammantaget görs bedömningen att den ekonomiska hushållningen i perioden är godtagbar under rådande förutsättningar. Den finansiella ställningen är fortfarande stark även om den försvagas under 2023. Den ekonomiska hushållningen över tid bedöms vara god men åtgärder för att hålla tillbaka kostnadsutvecklingen är nödvändigt de kommande åren.

Åtterrapporing av uppdrag

I samband med behandlingen av delårsrapport 1 beslutade regionfullmäktige 2023-06-19, § 89 att ge samtliga nämnder i uppdrag att vidta åtgärder för att begränsa prognostiserat underskott för 2023. Regionfullmäktige gav även socialnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att vidta åtgärder för att minska beroendet av inhyrd personal samt söka samverka med andra kommuner och regioner för att gemensamt driva frågan. Åtgärder och förväntade effekter skulle återrapporingas i delårsrapport 2.

Berörda nämnder har rapporterat på respektive uppdrag. Av nämndernas rapportering framgår inte den ekonomiska effekten av de åtgärder som vidtagits. De åtgärder som har beskrivits är mer av karaktären återhållsamhet än större strukturella förändringar av verksamheten.

Socialnämnden och hälso- och sjukvårdsnämndens åtgärder för att minska beroendet av hyrpersonal bedöms ligga i linje med hur övriga regioner arbetar med frågan. Flertalet av regionerna står inför samma problem och en gemensam satsning från samtliga regioner krävs för att minska antalet hyrpersonal. Den gemensamma upphandling som pågår har överklagats i flera omgångar och beslut är ännu inte taget. Samtidigt pågår arbete för att möjliggöra lönesatsningar på svårrekryterade grupper, en mer effektiv bemanningsplanering och schemaläggning samt åtgärder för att skapa en attraktiv arbetsmiljö.

Förändring av indikatorer till styrkortsmålen

I samband med delårsrapport 2 har indikatorer kopplade till mål bytts ut alternativt kompletterats. Nedan presenteras de förändringar som gjorts.

Mål 2 Befolkningen har likvärdiga förutsättningar för en god och jämlik hälsa och alla barn har goda uppväxtvillkor

Ej längre aktuell	Ny
Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)	Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)

Mätningen görs nu från 16 års ålder istället från 17 år som tidigare.

Mål 7 Gotlands klimatavtryck minskar

Ny
Förnybara drivmedel för tjänsteresor med bil, andel (%)

Indikatorn kommer från Sveriges ekokommuners mätning och visar hur stor andel av det totala inköpta drivmedlet för tjänsteresor i kommunen som är förnybart. Skillnad görs på vanlig el och 100 % fossilfri el. År 2022 är första året mätningen görs. Resultatet går att jämföra med snittet för Sveriges ekokommuner där ca 100 kommuner ingår.

Mål 10 Alla som nyttjar Region Gotlands tjänster upplever att det är lätt att komma i kontakt med berörd verksamhet inom regionen

Ny
Enkelhet att få hjälp med sin fråga via e-post, index
Enkelhet att få hjälp med sin fråga via telefoni, index

Under 2022 deltog Region Gotland i en ny servicemätning i samarbete med Brilliant och Sveriges kommuner och regioner. Resultaten ger bland annat en bild av medborgares upplevelse av enkelhet i kontakt med Region Gotland. Undersökningen är en nulägesmätning som bland annat mäter service på övergripande kommunnivå. Resultat samlas in genom att invånare får besvara frågor kring hur de upplevde bemötande, tydlighet och enkelhet utifrån den kontakt de haft med kommunen via telefoni eller e-post.

Bedömning

2023 är sista året som målen i styrkortet för perioden 2020-2023 följs upp och analyseras. Alla nämnder och förvaltningar har i sina rapporter analyserat måluppfyllelsen samt beskrivit vilka aktiviteter man jobbar med för att nå målen. För de flesta mål i verksamhetsperspektivet saknas resultat för perioden varför den samlade måluppfyllelsen bedöms vara oförändrad jämfört med årsskiftet.

Endast ett av tre finansiella mål uppnås vid periodens utgång. Det är målet *Region Gotlands ekonomiska ställning stärks genom att soliditeten varje år förbättras och*

närmar sig 45 % vid mandatperiodens slut. De två finansiella målen för årets resultat uppnås inte. Utifrån den ekonomiska prognosen så kommer inget av de finansiella målen uppnås för helåret 2023.

Region Gotland befinner sig, liksom de flesta regioner och kommuner i ett exceptionellt ekonomiskt läge. Den höga inflationen har bland annat medfört kraftigt höjda pensionskostnader både år 2023 och 2024. Regionens resultat måste långsiktigt basera sig främst på att nämndernas verksamhet bedrivs inom de budgetramar som beslutats och att det finns ett överskott för att finansiera framtida satsningar. Oron för underliggande underskott när de stora riktade statsbidragen försvinner har visat sig stämma. 2023 är underskottet i framförallt hälso- och sjukvården mycket stort.

Den höga kostnadsutvecklingen behöver dämpas. Förutom pågående effektiviseringsprogram behöver ytterligare kostnadspåverkande åtgärder som minskat utbud och förändrade arbetssätt genomföras.

Det är av största vikt att nämnderna fortsätter att arbeta med att begränsa underskottet. Den rapportering som inkommit till regionstyrelsen visar att det just nu inte pågår eller planeras några större konkreta åtgärder som ger tillräckligt stor ekonomisk effekt.

Ärendets behandling under mötet

Anförande hålls av Meit Fohlin (S), Eva Nypelius (C), Andreas Unger (M), Lars Engelbrektsson (SD), Jörgen Benzler (V), Jennifer Medin (MP), Anna Hrdlicka (L), Martin Nilsson (MP), Filip Reinhag (S), Lars Thomsson (C), Mariette Nicander (M), Oscar Lindster (S), Håkan Ericsson (S), Rolf Öström (M), Lena Lind (MP), Eva Ahlin (C), Victoria Öjefors Quinn (V).

Meit Fohlin (S) tillstyrker regionstyrelsens förslag. I detta instämmer Eva Nypelius (C), Andreas Unger (M), Anna Hrdlicka (L), Filip Reinhag (S), Mariette Nicander (M), Oscar Lindster (S), Rolf Öström (M).

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Delårsrapport 2 Region Gotland 2023
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-09-25
Regionstyrelsen 2023-10-31, § 335

Skickas till

Samtliga nämnder